

VERKSAMHETSPLAN ANDT 2016

Alkohol Narkotika Dopning Tobak

SAMHÄLLSRÅD VÄRMLAND

Publ nr 2016:10
ISSN 0284-6845

Rapporten är sammanställd av Maude Johansson, Regional utveckling

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad
010-224 70 00, www.lansstyrelsen.se/varmland

Förord

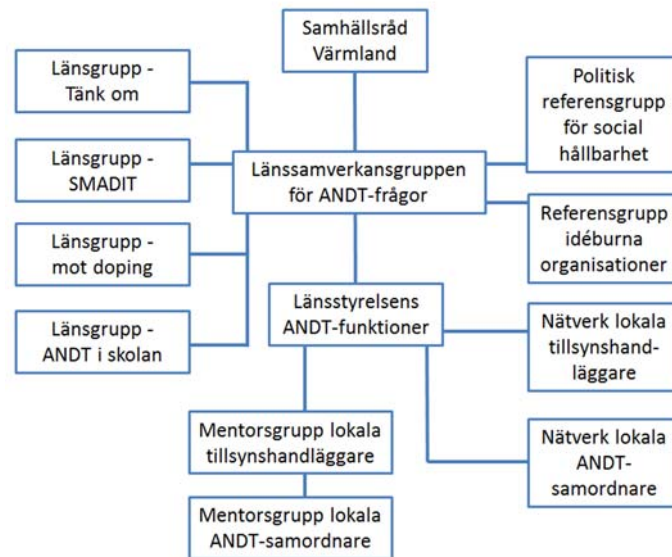
Sedan 1998 har det funnits en Länsamverkansgrupp för ANDT-frågor i Värmland. Året innan antogs den första länsstrategin inom området. Den länsstrategi som nu är aktuell arbetades fram under 2011 i nära dialog med kommuner och andra samverkanspartners i länet. En uppdaterad nationell ANDT-strategi har presenterats i februari 2016 och en reviderad länsstrategi kommer att processas fram under året. Samhällsråd Värmland har ställt sig bakom att strategin för ANDT-förebyggande arbete i Värmland 2012-2015, fortsätter gälla tills en ny regional strategi är framtagen. Den regionala ANDT-strategin kompletteras varje år med en verksamhetsplan, där det framgår vilka insatser parterna i Samhällsråd Värmland och Tullverket planerar för året. Samhällsråd Värmland ställde sig bakom denna verksamhetsplan, 9 mars 2016.

I Förordning (2012:606) från 2012 har Länsstyrelsen uppdraget att stödja genomförandet av den nationella ANDT-politiken, utvecklingen av ett långsiktigt kunskapsbaserat arbete, utvecklingen av tvärsektoriella insatser i kommuner och landstinget samt utbildning och kompetensutveckling i länet. Detta ska samordnas med tillsynsuppdraget enligt 9 kap 1 § alkohollagen (2010:1622) och 19 a § tobakslagen (1993:582). Dessa uppdrag klarar inte Länsstyrelsen själva utan är beroende av samverkan med andra aktörer, som har uppdrag i enlighet med nationella ANDT-strategin och att alla berörda aktörer fortsätter att avsätta resurser för att utvecklingen ska gå framåt.

1 Innehåll

2	Organisation för det ANDT-förebyggande arbetet i Värmland 2015	1
2.1	Samhällsråd Värmland.....	1
2.2	Länssamverkansgrupp för ANDT-frågor	1
2.3	Länsstyrelsens ANDT-funktion.....	1
2.4	Referensgrupper	2
2.5	Arbetsgrupper	2
2.6	Lokala nivån	2
3	Upprätthållen och utvecklad organisation av det regionala och lokala ANDT-arbetet	3
4	Nationellt mål 1: Tillgång till narkotika, dopningsmedel, alkohol och tobak ska minska	4
5	Nationellt mål 2: Barn ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, doping eller tobak	6
6	Nationellt mål 3: Antalet barn och unga som börjar använda narkotika och dopningsmedel, eller tidigt debuterar med alkohol eller tobak ska minska	8
7	Nationellt mål 4: Antalet personer som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska minska.....	9
8	Nationellt mål 5: Ökad tillgänglighet till vård och stöd.....	10
9	Nationellt mål 6: Minska antalet som på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak blir döda och skadade	11

2 Organisation för det ANDT-förebyggande arbetet i Värmland 2015

2.1 Samhällsråd Värmland

Samhällsråd Värmland består av landshövdingen, polisområdeschefen, landstingsdirektören samt regiondirektören och deras närmaste tjänstemän. Rådet stödjer länets ANDT- och brottsförebyggande arbete. Rådet stimulerar till ökad samverkan inom dessa frågor, godkänner verksamhetsplaner, budget och årsberättelser. Från 2015 har rådet samma uppdrag vad gäller integration, våld i nära relationer och jämställdhet.

2.2 Länssamverkansgrupp för ANDT-frågor

I Länssamverkansgruppen för ANDT-frågor, deltar chefer på enhetsnivå från Länsstyrelsen, Landstinget, Region Värmland, Polisen och Tullverket. Gruppen lyfter frågor till Samhällsråd Värmland, diskuterar gemensamma insatser och förankrar arbetet i sina organisationer.

2.3 Länsstyrelsens ANDT-funktion

Länsstyrelsens uppdrag finns från 2012 beskrivet i särskild förordning om samordningen inom ANDT-området SFS 2012:606. Länsstyrelsen Värmlands ANDT-funktion består av en länsamordnare för ANDT-frågor som har ett förebyggande uppdrag och en handläggare för tillsyn enligt alkohol- och tobakslagen.

2.4 Referensgrupper

Två referensgrupper finns knutna till det ANDT-förebyggande arbetet i länet, en politisk referensgrupp och en referensgrupp med idéburna organisationer, som träffas två gånger per år.

2.5 Arbetsgrupper

Särskilda arbetsgrupper bildas efter behov och vid särskilda projekt eller satsningar. Arbetsgrupper som finns under 2016 är Länsgruppen mot dopning, SMADIT (Samverkan mot alkohol och drogeri trafiken) och TÄNK OM (langningsinsats).

2.6 Lokala nivå

I nästan alla kommuner finns idag styrgrupper, arbetsgrupper, samordningsfunktioner för det alkohol- och drogförebyggande arbetet samt tillsynshandläggare enligt alkohol- och tobakslagen.

3 Upprätthållen och utvecklad organisation av det regionala och lokala ANDT-arbetet

Huvudansvariga för insatserna är markerade med kursiv stil.

- Lansera den uppdaterade nationella ANDT-strategin vid alla lämpliga tillfällen under hela året, *Parterna i Länsamverkansgruppen för ANDT-frågor*
- Processa fram en reviderad regional ANDT-strategi som ligger i linje med aktuell nationell ANDT-strategi. *Länsstyrelsen i samverkan bred samverkan med andra aktörer.*
- Möte med Samhällsråd Värmland vid fyra tillfällen, 9 mars, 18 maj, 7 september och 9 november, *Länsstyrelsen*
- Möte med Länsamverkansgruppen för ANDT-drogfrågor vid fyra tillfällen, 26 februari, 12 maj, oktober, december, *Länsstyrelsen*
- Möte med politiska referensgruppen för social hållbarhet, 10 mars och 26 oktober, *Länsstyrelsen*
- Möte med referensgruppen idéburna organisationer, 10 mars och 18 oktober, *Länsstyrelsen*
- Utveckla samverkan med andra satsningar och verksamheter som berör ANDT-frågorna som Nya Perspektiv, Från kunskap till praktik, Konsumentverket och Kriminalvården, *Parterna i Länsamverkansgruppen för ANDT-frågor*

- Regional fortbildning för lokala ANDT-samordnare 16-17 mars samt en fortbildning för nätverket ”Medelstora städer”, 9-10 november *Länsstyrelsen Värmland i samverkan med andra länsstyrelser*
- Tillsammans med Länsstyrelsen i Örebro genomföra en konferens på temat småkommuner, 22-23 september, *Länsstyrelsen*
- Stöd till lokala verksamheter utifrån behov, i form av direkt handledning, kommunbesök, stöd vid planering och genomförande av utbildningar, tillhandahållande av data för lokala kartläggningar samt möjlighet till erfarenhetsutbyte i olika nätverk. *Länsstyrelsen*
- Kommunledningsbesök i samverkan med Polisen, utifrån lokala önskemål, *Länsstyrelsen och Polisen*
- Nätverksträffar för lokala ANDT-samordningsfunktioner vid fyra tillfällen, 15 februari, 11 april, 11 oktober, 14-15 december, *Länsstyrelsen*
- Nätverksträffar för lokala tobaks- och miljöhandläggare samt alkoholhandläggare vid två-fyra tillfällen, *Länsstyrelsen*
- Deltagande i nationella och regionala nätverksmöten inom ANDT-området, *Länsstyrelsen*

4 Nationellt mål 1: Tillgång till narkotika, dopningsmedel, alkohol och tobak ska minska

Huvudansvariga för insatserna är markerade med kursiv stil.

- Åtta kommuner kommer att få planerade tillsynsbesök under 2016, *Länsstyrelsen*
- Fortsatt implementering och stöd till utbildningsinsatser inom metoden Ansvarsfull alkoholservice (AAS), *Länsstyrelsen i samverkan med Polisen*
- Utbildning i krogtillsyn för poliser enligt AAS metoden planeras och genomförs vid behov under året, *Länsstyrelsen i samverkan med Polisen*
- Utifrån lokala behov kommer politiker och chefstjänstemän att under året få utbildning om förebyggande arbete och alkohol- och tobakslagen, *Länsstyrelsen*
- Fortsatta utbildnings- och tillsynsinsatser enligt iSamverkan – metoden (detaljhandel av tobak) samt spridning av denna metod till flera kommuner i länet. *Länsstyrelsen*
- Fortsatta tillsynsinsatser enligt tematisk tobakstillsyn (tillsyn av tobaksförsäljningen) samt av rökfria skolgårdar, *Länsstyrelsen*
- Fortsatta samordnade tillsynsinsatser vid t ex Svenska rallyt, Vita Väner och Vita Värmland, *Länsstyrelsen i samverkan med Skatteverket, Tullverket, Polisen och länets kommuner*

- Fortsätta de påbörjade insatserna för att minska langning till minderåriga och öka antal tips till polis och tull, *Länsstyrelsen i samverkan med länets kommuner, Polisen, Landstinget, Systembolaget och idéburna organisationer*
- Sprida kunskap, utbilda kommunala handläggare och initiera kontrollköpsinsatser utifrån ny lagstiftning, samt följa upp nya lagen om kontrollköp, *Länsstyrelsen*
- Den evidensbaserade Kronobergsmodellen ska fortsatt användas i länets alla kommuner, *Polisen*
- Gemensamma insatser för att minska smuggling av narkotika och dopningsmedel samt insatser för att minska illegal hantering av alkohol och tobak. *Tullverket och Polisen i samverkan med kollegor i Sverige och Norge*

- Målsättning att samverkansavtal mellan länets samtliga kommuner och de fyra lokalpolisområdena ska nytecknas/uppdateras under 2015-2016. Arbetet med medborgarlöften påbörjas för att införas i samverkansavtalen mellan lokalpolisområdena och länets kommuner *Polisen i samverkan med länets kommuner*
- Arbete med att få till ytterligare trygghetscenter har påbörjats och inledande samtal har skett med några kommuner, *Polisen*
- En IT-spanare vid Polismyndigheten arbetar för att öka förutsättningarna för en effektiv bekämpning av brottslighet som sker via Internet. *Polisen.*
- Tullverket kommer att genomföra brottsutredningar mot personer som har sin hemvist i Värmland, där tullen beslagtagit postförsändelser innehållande narkotika, läkemedel och dopningspreparat. *Tullverket*
- Tullverket ska delge Polismyndigheten information om avslutade förundersökningar mot personer som är hemmahörande i Värmland och som varit föremål för beslag i post- och kurirflödet. *Tullverket*

5 Nationellt mål 2: Barn ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, doping eller tobak

Huvudansvariga för insatserna är markerade med kursiv stil.

- Vid hälsosamtalet i tidig graviditet, efterfrågas bruk av alkohol, droger och tobak och då erbjuds alla blivande mammor att göra AUDIT för att identifiera riskbruk av alkohol. Vid behov erbjuds uppföljning och stöd till drogfrihet och vid tobaksanvändning erbjuds kontakt med tobaksavvänjare och frågan tas upp vid varje besök hos barnmorska under graviditet.

Landstinget

- Barnvårdscentralerna ska identifiera och samtala med föräldrar om risker med alkoholkonsumtion, tobaksbruk och passiv rökning samt uppmärksamma föräldrar som tidigare varit rökare för att ge dem stöd i att inte börja röka igen. *Landstinget.*
- Alla BVC- sjuksköterskor ska ha utbildning i MI-motiverande samtal. *Landstinget*
- Delta i nätverket Se mig, som arbetar för att synliggöra barn i riskmiljöer och arrangerar aktiviteter under vecka 47, som är en regional uppmärksamhetsvecka för barn i riskmiljöer, *Länsstyrelsen och Landstinget i samverkan med idéburna organisationer och länets kommuner*
- Nätverksträff för stödgruppsledare i samverkan med Kristinehamns kommun, *Länsstyrelsen*

Projektet ”Tobaksfri uppväxt, barn 0-6 år”

Insatser för hela Värmland

- Blivande- och småbarnsföräldrar med barn mellan 0-6 år erbjuds avgiftsfri tobaksavvänjning hos länets utbildade tobaksavvänjare. *Mödra- och barnhälsovården, Landstinget och Folkvandvården*
- Barnmorskor och BVC-sjuksköterskor erbjuds uppdaterat material samt den senaste forskningen inom motiverande samtal (MI), tobak och tobaksavvänjning via de interna månadsbladen, *Mödra- och barnhälsovården, Landstinget*
- En informationskampanj (film, trycksaker och annonser) med fokus på tobaksfrihetens vinster, främst för foster och barn, skapas och sprids på diverse arenor, *Mödra- och barnhälsovården, Landstinget*
- Införande av ny rutin på BMM: Diskussion kring passiv rökning med samtliga föräldrar under någon av graviditetskontrollerna, *Mödra- och barnhälsovården, Landstinget*

- Förstärkande av befintlig rutin på BVC: Diskussion kring passiv rökning med samtliga föräldrar under första hembesöket alt första besöket på mottagningen. Följs om nödvändigt upp vid kommande besök. *Mödra- och barnhälsovården, Landstinget*
- Filmen som producerades inom ramen för projektets informationskampanj kan om önskvärt visas under föräldragruppsträffarna på BMM och BVC. *Mödra- och barnhälsovården, Landstinget*

Riktade insatser på några orter

- Barnmorskor, BVC-sjuksköterskor, pedagoger och socionomer på Familjecentraler samt tobaksavvänjare som kommer i kontakt med blivande- och nyblivna föräldrar erbjuds uppdaterat material, fortbildning samt träningsgrupper inom MI och tobaksavvänjning. *Mödra- och barnhälsovården, Landstinget*
- Lokala tobaksavvänjare förmedlar information kring tobak och tobaksavvänjning under ”temadagar” på den lokala öppna förskolan. *Mödra- och barnhälsovården, Landstinget*

6 Nationellt mål 3: Antalet barn och unga som börjar använda narkotika och dopningsmedel, eller tidigt debuterar med alkohol eller tobak ska minska

Huvudansvariga för insatserna är markerade med kursiv stil.

- Bidra till spridning och utveckling av centrala nätverkets cannabissatsning, *Länsstyrelsen*
- Erfarenheter från PRODIS-projektet ska spridas vid en konferens hösten 2016, *Länsgruppen mot dopning*
- I samverkan med Landstinget undersöka möjligheten att erbjuda personal på HVB-hem för ensamkommande barn utbildning om ANDT. *Länsstyrelsen och Landstinget*
- Projektet Tobaksfri skoltid, fortsätter under första halvåret 2016 för att sedan spridas till övriga kommuner, *Länsstyrelsen*
- Föreläsning Tobak - en skyddsfråga, för elevhälsa och skolpersonal. *Länsstyrelsen och Karlstad kommun*
- Kronobergsmodellen ska användas i hela länet för att minska langningen till minderåriga, *Polisen*
- Särskild samverkan med kommunerna inför Valborg och skolavslutning, *Polisen*
- Langningsinsatser för att minska tillgången av alkohol till unga, *Länsstyrelsen i samverkan med länets kommuner, Polisen, Landstinget, Systembolaget och idéburna organisationer*

- Kvalitetssäkra påbörjade insatser genom att erbjuda nätverksträffar i Effekt och Tobaksfri Duo, 6 april, *Länsstyrelsen*
- För att utveckla samverkan mellan idéburna organisationer bjuds en referensgrupp till Länsstyrelsen vid två tillfällen under året för kunskapspridning och erfarenhetsutbyte, *Länsstyrelsen*
- Deltagande i styrgruppen för Länsstyrelsens föräldrastödsuppdrag för att utveckla stödet till tonårsföräldrar i samverkan med andra aktörer, *Länsstyrelsen*

7 Nationellt mål 4: Antalet personer som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska minska

Huvudansvariga för insatserna är markerade med kursiv stil.

- Utbildning i motiverande samtal, sju grundutbildningar, 2+1 dag, i Motiverande samtal, ca 120 deltagare, *Landstinget*
- En metodstödjarutbildning i Motiverande samtal, *Landstinget*,
- Nätverksträff för metodstödjare i Motiverande samtal, *Landstinget*
- Fyra träningsgrupper i Motiverande samtal planeras starta under året, *Landstinget*
- En fördjupningsdag i Motiverande samtal, ca 100 deltagare, *Landstinget*
- Aktiv marknadsföring om vart man kan få både personlig hjälp och via webben som www.cannabishjalpen.se, www.alkoholhjalpen.se, www.slutarokalinjen.se, www.1177.se, *Parterna i Länssamverkansgruppen för ANDT-frågor*

- Utbildningsinsatser om alkohollagen erbjuds till studenter, *Länsstyrelsen*
- Karlstad universitet kommer att bjudas in till utbildningsdagar inom ANDT-området, *Länsstyrelsen*
- Alla patienter från 12 år blir tillfrågade om sina tobaksvanor vid besök på Folktandvården, *Folktandvården*
- Besök på mellan- och högstadieskolor, där tobak finns med som en del i undervisningsprogrammet, *Folktandvården*
- Utveckla samverkan med kommuner som använder metoden Tobaksfri duo, *Folktandvården*
- Bibehålla och utveckla samverkan mellan Barnhälsovårdens ledning och Folktandvården för att föräldrar ska få samma budskap om kostvanor och tobak. *Folktandvården*
- Alla medarbetare på Folktandvården ska få utbildning i Motiverande samtal, *Folktandvården*
- Riktade insatser till alla asylboendens tandvård i Värmland, *Folktandvården*
- Regelbundet informationsutbyte med Landstingets verksamheter som arbetar för att uppnå detta mål, *Länssamverkansgruppen för ANDT-frågor*
- Samtliga insatser i projektet "Tobaksfri uppväxt barn 0-6 år med riktade insatser till vissa orter" (se under Nationellt mål 2) *Mödra- och barnhälsovården, Landstinget och Folktandvården*
- Bidra i implementeringen av den regionala överenskommelsen vad gäller barn och unga med risk- missbruksproblem, *Parterna i Länssamverkansgruppen för ANDT-frågor*

8 Nationellt mål 5: Ökad tillgänglighet till vård och stöd

Huvudansvariga för insatserna är markerade med kursiv stil.

- Fortsatt verksamhet på Beroendecentrum som är en abstinensvårdsavdelning samt en del av kompetensutvecklingen i länet. Representanter för Beroendecentrum möter samtliga kommuners socialtjänst i länet för dialogmöten. *Värmlands läns Vårdförbund/Landstinget i Värmland*
- Metodutbildningar erbjuds i länet under 2016, inom området upptäcka, utreda/bedöma, behandla för målgruppen vuxna med missbruk/beroende: ASI, AUDIT/DUDIT, HAP, CRA, MET, Återfallsprevention. *Värmlands läns Vårdförbund/Landstinget i Värmland*
- Metodutbildningar erbjuds i länet under 2016, inom området upptäcka, utreda/bedöma, behandla för målgruppen unga med missbruk/beroende: AUDIT/DUDIT, ADAD, CPU, MET, ACRA. *Värmlands läns Vårdförbund/Region Värmland/Landstinget i Värmland*
- Baskurser inom området missbruk/beroende genomförs 2016 för personal inom länets psykiatri. Baskurserna genomförs lokalt i länet *Värmlands läns Vårdförbund/FoU psykiatri/Landstingets psykiatri*
- Baskurser inom området missbruk/beroende genomförs 2016 lokalt i länet för personal i länet som möter målgruppen vuxna med missbruk/beroende. *Värmlands läns Vårdförbund/Landstinget i Värmland*
- Länsöverenskommelse för vuxna med missbruk/beroende revideras och implementeras 2016. Dialogmöten med länets 4 lokala styrgrupper – utifrån lokala överenskommelser, samverkan och metoder. *Värmlands läns Vårdförbund/Landstinget*
- Lokala överenskommelser för vuxna med missbruk/beroende revideras och implementeras 2016. *Lokala styrgrupper*
- Uppföljning av de lokala överenskommelserna, enligt framtagen uppföljningsmodell. *Värmlands läns Vårdförbund/Landstinget i Värmland*
- Gemensam erfarenhetsdag med länets lokala styrgrupper *Värmlands läns Vårdförbund/Landstinget*
- Länets regionala brukarråd – för missbruk/beroende – har kontinuerliga besökstider på BC med inskrivna klienter/patienter *Värmlands läns Vårdförbund/Landstinget i Värmland/Brukarrådet*
- Länets regionala brukarråd genomför brukarstyrda brukarrevisioner inom länets verksamheter som möter målgruppen med missbruk/beroende *Brukarrådet/FoU psykiatri/Värmlands läns Vårdförbund*
- Länets regionala brukarråd tar del av och ger synpunkter på - Vårdprogram missbruk/beroende psykiatri, Länsöverenskommelse – Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland. *Brukarrådet*

9 Nationellt mål 6: Minska antalet som på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak blir döda och skadade

Huvudansvariga för insatserna är markerade med kursiv stil.

- För att minska antalet påverkade förare i trafiken ska vid varje polis- och tullinitierad kontakt ett alkoholsållningsprov utföras på föraren, *Polisen och Tullverket*
- Ertappade drog- eller rattfyllerimisstänkta, ska erbjudas samtal med beroendevård inom 48 timmar, *Polisen och Tullverket*
- Till varje evenemang eller tillfälle som befaras utgöra en risk för ordningsstörningar, brottslighet eller hotar tryggheten ska riktade polisinsatser planeras och genomföras, med såväl uniformerade som civilklädda poliser, *Polisen*
- Öka kunskapen om dopning genom riktade utbildningsdagar, *Länsgruppen mot dopning*

- Fortsättning av projektet ”Förbättrade stöd- och behandlingsinsatser vid omhändertagande enligt LOB eller andra akuta behov av tillnyktring, som består av två delprojekt
 - Ökad medicinsk säkerhet vid polisens omhändertagande
 - Tillnyktringsplatser*Region Värmland, Polisen, Landstinget i samverkan med länets kommuner*

Länsstyrelsen
Värmland

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad, 010-224 70 00
www.lansstyrelsen.se/varmland